

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้น ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก*

Guidelines for Developing Digital-Age Learning Management Skills for Multigrade Teaching among Small-School Teachers

¹สุพรเทพ เรณูมาน, สติรพร เขาวนชัย, ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย และ ทศนะ ศรีปัตตา

¹Suporntep Ranuman, Sathiraporn Chaowachai, Thirasak Uppamaiathichai,
and Tassana Sripatta

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Education, Naresuan University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: suporntepr65@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย ดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครู โดยการสังเคราะห์เอกสาร 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการศึกษาการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในสถานศึกษาต้นแบบการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้น ที่มีผลงานโดดเด่น จำนวน 2 แห่ง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครู ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติของโรงเรียน 1) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น และการจัดการเรียนรู้อยู่ในสถานศึกษามีความโดดเด่น 2) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เคยได้รับรางวัล IQA AWARD 3) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่ส่งเสริม และสนับสนุนครูให้มีการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจนโดยมีรายละเอียดของสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครู จำนวน 3 คน จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิโดยเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรืออาจารย์จากมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้ของครู จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้ของครู จำนวน 1 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) การพัฒนาทักษะจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้น

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 8 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนหลากหลายระดับ และ ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก ครอบคลุม 7 ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการพัฒนาหลักสูตร มุ่งสร้างแรงจูงใจ จัดทำแผนกลยุทธ์ สนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี และส่งเสริมการทำงานแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการวางแผนร่วม อบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำสื่อและแผนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทักษะการออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาทักษะครูผ่านการฝึกอบรม สังเกตชั้นเรียน และแลกเปลี่ยนผลงาน ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มุ่งวิเคราะห์ ทดลองใช้เครื่องมือ และสะท้อนผล ด้วยทักษะด้านการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น ใช้เทคนิคการจูงใจและการสร้างบรรยากาศเชิงบวก ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยี มุ่งทดสอบ ปรับปรุง และบูรณาการดิจิทัล และทักษะการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล ใช้ข้อมูลและแนวคิดทฤษฎีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การพัฒนาครู; ทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล; การสอนแบบคละชั้น

Abstract

This study article aimed to: 1) examine the components of digital-age learning management skills for multigrade teaching among teachers in small schools; and 2) explore guidelines for developing digital-age learning management skills for multigrade teaching among teachers in small schools. The research employed a descriptive research design conducted in two phases. The first phase involved synthesizing documents to identify the components of digital-age learning management skills for multigrade teaching. The second phase investigated development guidelines through the study of best practices in two model schools recognized for outstanding digital-age multigrade instruction. Key informants included school administrators and teachers from small primary schools with demonstrated best practices, selected through purposive sampling. The selected schools met the following criteria: 1) small primary schools implementing multigrade instruction with distinctive internal learning management; 2) recipients of the IQA Award; and 3) schools that actively promoted and supported teachers' professional development in digital-age learning management skills. In addition, three experts with knowledge and experience in developing teachers' digital-age learning management skills for multigrade teaching were interviewed: two university academics and one school principal or deputy principal, also selected through purposive sampling. Data were collected using structured interviews and analyzed through content analysis.

The findings revealed that: 1) the components of digital-age learning management skills for multigrade teaching among teachers in small schools comprised eight key skills, including curriculum development, learning activity design, learning activity implementation, learning

assessment, multigrade classroom management, appropriate use of instructional media and technology for learners at different levels, and individual learner ability analysis; and 2) the guidelines for developing these digital-age learning management skills covered seven areas. For curriculum development, the focus was on building motivation, preparing strategic plans, supporting media and technology, and promoting professional learning communities (PLCs). For learning activity design, emphasis was placed on collaborative planning, workshops, and the development of learner-centered materials and lesson plans. For learning activity implementation, teacher skills were strengthened through training, classroom observation, and sharing of best practices. For assessment, diverse evaluation methods were encouraged through analysis, piloting of tools, and reflective practices. Multigrade classroom management emphasized motivational techniques and creating a positive learning environment. The use of media and technology focused on testing, improving, and integrating digital tools. Finally, individual learner analysis involved using data and multiple intelligences theory to support appropriate and personalized learning.

Keywords: Teacher Development; Digital-Age Learning Management Skills; Multigrade Teaching

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกยุคดิจิทัล ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากต่อพฤติกรรมในการใช้ชีวิตรวมถึงการเรียนรู้ในตัวบุคคล ซึ่งได้พัฒนาไปอย่างมากจากการที่มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าในอดีต เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบเครือข่ายความรู้ออนไลน์มีการขับเคลื่อนอย่างรวดเร็วถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบัน เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และเข้ามามีส่วนสำคัญในด้านข้อมูล เครื่องมือในการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน พฤติกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียนก็จะเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากแต่ละคนเลือกที่จะเรียนรู้หรือหาข้อมูลตามความสนใจของตนเอง ผู้เรียนสามารถศึกษาหรือเรียนรู้ได้ตามที่ ต้องการ ทั้งในสวนของเนื้อหา เวลา และสถานที่ ส่งผลให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมและรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในยุคนี้ Putwattana (2021) กล่าวว่า ครูยุคดิจิทัล ต้องปรับบทบาทให้เป็นเสมือนสะพานเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับนักเรียน ด้วยความเข้าใจในพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถเลือกใช้หรือ สร้างสรรค์สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดจนเป็นเกราะป้องกันความเสี่ยงและภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากโลกออนไลน์ให้กับนักเรียนได้ Office of the Education Council Secretariat (2019) นอกจากนี้ Chaowachai (2025) ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า ในยุคดิจิทัลผู้สอนควรมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) Office of the Basic Education Commission (2023) ได้กำหนดพันธกิจ ให้พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความ

เป็นครู ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (Co-creation) ให้กับผู้เรียนในทุกระดับชั้น การพัฒนาครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพ คณะกรรมการครูสภาได้ประกาศสาระความรู้สมรรถนะ และประสบการณ์วิชาชีพการศึกษาสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (Regulation of the Teachers' Council of Thailand on Professional Standards (No. 4) B.E. 2562, 2019) สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูของ Mishra and Koehler (2006) ที่ได้พัฒนากรอบแนวคิดทฤษฎีใหม่ที่เรียกว่า ความรู้ในการบูรณาการเทคโนโลยีกับวิธีสอนและเนื้อหาที่สอน (Technological Pedagogical Content Knowledge หรือ TPACK) กล่าวคือ เป็นความรู้ของครูในการสอนผ่านเทคโนโลยี โดยบูรณาการความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านเทคโนโลยี (Technological Knowledge) ความรู้ด้านวิธีสอน (Pedagogical Knowledge) และความรู้ด้านเนื้อหาที่สอน (Content Knowledge) ดังนั้น การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียน นับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

Ministry of Education (2008) ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดยุทธศาสตร์โรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่งมีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน โดยให้จัดการเรียนการสอนรูปแบบคละชั้น ในกรณีที่มีครูสอนไม่ครบชั้นเป็นภารกิจเร่งด่วน การสอนแบบคละชั้น (Multigrade Teaching) จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาโดยมีลักษณะการจัดกิจกรรมที่ครูคนเดียว สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยจัดวิธีการให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย เนื่องจากชั้นเรียนทุกชั้นย่อมมีนักเรียนที่ระดับความสามารถแตกต่างกัน ตลอดจน มีความต้องการเรียนรู้ และลักษณะการเรียนรู้ (Learning Styles) เฉพาะบุคคลในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ และความสามารถของนักเรียนรายบุคคล การเรียนรู้แบบคละชั้นจะช่วยส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เรียนที่สำคัญคือการเรียนรู้ และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นนอกเหนือจากการพัฒนาด้านสติปัญญา

ความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อการสอนแบบคละชั้น มาจากอัตราการเกิดของประชากรมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลต่อจำนวนนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาในแต่ละปีก็มีจำนวนลดลงด้วยเช่นกัน จากผลกระทบนี้ทำให้แนวโน้มของโรงเรียนขนาดเล็กจะเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปีการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบทและห่างไกล กำลังเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อน นั่นคือจำนวนอัตรากำลังของครูในโรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียนเหมือนกับโรงเรียนขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ที่มีครูครบทุกชั้นเรียน จึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่งจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น อันเป็นผลมาจากการลดลงของจำนวนนักเรียนที่ส่งผลโดยตรงต่ออัตรากำลังของข้าราชการครูในโรงเรียนนั้น การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ทำให้ครูมีภาระงานที่สูงขึ้น เนื่องจากต้องสอนนักเรียนหลายระดับชั้นพร้อมกันในห้องเดียว ซึ่งซับซ้อนทั้งการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรม และการประเมินผล การจัดการศึกษาภายใต้ข้อจำกัดนี้จึงต้องการแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เฉพาะเพื่อยกระดับคุณภาพ และสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างเร่งด่วน การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลที่เหมาะสมกับสภาพจริงของโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่สำคัญ ในการสร้างแนวทางปฏิบัติ ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนขนาดเล็กได้ และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และ

สมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเตรียมความพร้อมของครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน

การวิจัยนี้มีความสำคัญในการศึกษา และสร้างแนวทางพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็กในการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นในยุคดิจิทัล โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดข้อจำกัดของโรงเรียน และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทจริง ผลจากการศึกษาช่วยให้ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนแบบคละชั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของตนเอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สร้างโอกาสการเรียนรู้ที่เท่าเทียม และเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในโลกยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็กเป็นการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์ แนวคิดการพัฒนาครู แนวคิดการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย โดยศึกษาหลักการ แนวคิด และสาระสำคัญที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยมีการสร้างและหาคุณภาพโดยนำแบบสังเคราะห์เอกสารที่ได้จัดทำขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้อง ทุกประเด็นแปลผลอยู่ในระดับใช้ได้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.8

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้จัดทำขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยที่เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้อง ทุกประเด็นแปลผลอยู่ในระดับใช้ได้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.8 จึงนำมาสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนแบบคละชั้นของครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของครู จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) โดยเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการเรียน การเรียนรู้ของครู จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 2 เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 20 ปี และมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการเรียนรู้ของครู จำนวน 1 คน

2. โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาทักษะการ จัดการเรียนการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครู จำนวน 2 โรงเรียน โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 1 คน และตัวแทนครูผู้สอน จำนวน 1 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติของโรงเรียน ดังนี้ 1) เป็นโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น และการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษามีความโดดเด่น 2) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เคยได้รับรางวัล IQA AWARD 3) เป็นโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ที่ส่งเสริม และสนับสนุนครูให้มีการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน

โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบกึ่งสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 จาก ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 3 คน มีประเด็นการสัมภาษณ์ จำนวน 7 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ทักษะการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ 5) ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละ ชั้น 6) ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนหลากหลายระดับของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 7) ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ส่วนข้างต้นด้วยตนเองตามวัน และเวลาที่ได้รับการนัดหมาย วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการ Coding คำสัมภาษณ์ผสมผสานกับผลการศึกษาเอกสารและการสังเกต ตามประเด็นของ องค์กรประกอบที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบ คละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครู

องค์ประกอบของทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล	องค์ประกอบของทักษะการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น	องค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้น
ทักษะการพัฒนาหลักสูตร	-	ทักษะการพัฒนาหลักสูตร
ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	-	ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย	ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย
ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้	ทักษะการวัดประเมินผลอย่าง สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน	ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง
ทักษะการจัดการชั้นเรียน	ทักษะการจัดการเรียนชั้นเรียน	ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบ คละชั้น
ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	ทักษะการคัดสรรสื่อการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมการเรียนแบบคละชั้น	ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยี อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน หลากหลายระดับ
-	ทักษะการวิเคราะห์ระดับ ความสามารถของเด็กเป็น รายบุคคล	ทักษะการวิเคราะห์ระดับ ความสามารถของเด็กเป็น รายบุคคล

จากตารางที่ 1 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครู ได้ดังนี้

1. ทักษะการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) ความสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น 3) ความสามารถเลือกและจัดเนื้อหาสาระ 4) ความสามารถในการวัดและประเมินผล 5) ความสามารถบริหารจัดการหลักสูตร และ 6) ความสามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2. ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถวิเคราะห์หลักสูตร 2) ความสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ 3) ความสามารถออกแบบกิจกรรมการสอน 4) ความสามารถเลือกสื่อและทรัพยากร 5) ความสามารถปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้

3. ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถนำเข้าสู่บทเรียน 2) ความสามารถสอนหรือปฏิบัติกิจกรรม 3) ความสามารถสรุปบทเรียน

4. ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา 2) ความสามารถวัดและประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment as Learning) 3) ความสามารถวัดและประเมินผลเพื่อสรุปผล (Assessment of Learning)

5. ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่
1) ความสามารถกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ 2) ความสามารถจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
3) ความสามารถสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยา 4) ความสามารถจูงใจและการเสริมแรง

6. ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนหลากหลายระดับ ประกอบด้วย
องค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม 2) ความสามารถ
ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี 3) ความสามารถพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้เรียน 4) ความสามารถสื่อสาร
และการมีส่วนร่วมผ่านเทคโนโลยี 5) ความสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

7. ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยองค์ประกอบ
สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการประเมินพหุปัญญาของผู้เรียน 2) ความสามารถในการประเมิน
ความต้องการในการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบ
คละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนา
ทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครู และจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี
(Best Practice) ผลวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละ
ชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้น
ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

ประเด็นการพัฒนา	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
ประเด็นที่ 1 ทักษะการ พัฒนาหลักสูตร	กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย และมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน จัดทำแผนกล ยุทธ์ สนับสนุนทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี	สร้างความเข้าใจ และ แรงจูงใจในการพัฒนา หลักสูตร ส่งเสริมการ ทำงานเป็นทีม และ PLC กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล ให้คำปรึกษา (Coaching)	เข้าร่วม การประชุม และปรับความเข้าใจใน วิสัยทัศน์ สะท้อนผล การปฏิบัติงาน เพื่อ นำไปปรับปรุงหลักสูตร
ประเด็นที่ 2 ทักษะการ ออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้	วางแผนและกำหนด เป้าหมาย การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก สนับสนุนการอบรม เชิงปฏิบัติการ	นำการวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการ จัด อบรม เทคนิคการจัดการ เรียนรู้ ส่งเสริมการทำ แผนการสอน ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ จัดกิจกรรม สังเกตชั้นเรียน และ PLC	ร่วมวิเคราะห์ปัญหา จัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มีบทบาท เป็นFacilitator /Coach เข้าร่วมการ สังเกตชั้นเรียน และ การสะท้อนผล (Reflection)

ประเด็นการพัฒนา	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
ประเด็นที่ 3 ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ประชุมวางแผน เป้าหมายในการพัฒนา จัดอบรม เชิงปฏิบัติการ เป็นพี่เลี้ยงและให้กำลังใจ	เป็นแกนนำในการจัดอบรม สังเกตการสอน ของเพื่อน ครูเพื่อรวบรวมข้อมูล จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลงานและวิจัยในชั้นเรียน	เข้าร่วมอบรม และฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ตามแผนที่ออกแบบ สังเกตการสอนของเพื่อน สะท้อนผล และปรับปรุงการทำงาน นำเสนอผลงาน และวิจัยในชั้นเรียน
ประเด็นที่ 4 ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้	ร่วมวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการในการพัฒนา ทักษะการประเมินผล สนับสนุนเครื่องมือ/ กระบวนการประเมิน	เป็นผู้นำ PLC ในการวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ สนับสนุนให้มีการทดลองใช้เครื่องมือ ในชั้นเรียน จัดกระบวนการสังเกตชั้นเรียน เพื่อสะท้อนผล	ร่วมวิเคราะห์ปัญหา นำเครื่องมือ/ กระบวนการประเมินไปทดลองใช้ ในชั้นเรียน เข้าร่วมการสังเกตและสะท้อนผล เพื่อระบุจุดแข็ง-จุดอ่อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอ เครื่องมือการประเมิน
ประเด็นที่ 5 ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น	สนับสนุนการวิเคราะห์กรณีศึกษา โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และ นิเทศชั้นเรียน	นำกระบวนการ PLC มาใช้ในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารเชิงบวก และสร้าง ความไว้วางใจ กำหนดเป้าหมาย การเรียนแบบคละชั้น จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ และสื่อเสริมแรงเชิงบวก	ร่วมวิเคราะห์กรณีศึกษา เข้าร่วม Workshop การนิเทศชั้นเรียน พัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงบวก จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียนคละชั้น
ประเด็นที่ 6 ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม	ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ และเครื่องมือ จัดอบรมให้ครูมีกรู้เท่าทันสื่อ จัดทำระบบคลังสื่อดิจิทัล ให้โรงเรียนใช้ร่วมกัน	ประเมินและปรับปรุงการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง บูรณาการเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยี ในการส่งเสริมทักษะดิจิทัลของนักเรียน แต่ละระดับชั้น	เข้าร่วมอบรม การรู้เท่าทันสื่อ นำเทคโนโลยีและแอปพลิเคชันมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ฝึกทักษะดิจิทัล ให้กับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น ใช้และแบ่งปันสื่อดิจิทัล จากระบบคลังสื่อ

ประเด็นการพัฒนา	ผู้บริหารสถานศึกษา	หัวหน้างานวิชาการ	ครูผู้สอน
ประเด็นที่ 7 ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม แนวคิด พหุปัญญา และการประเมินหลากหลายมิติ นิเทศชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่าง	นำกระบวนการ PLC ในการประเมินผู้เรียนในมิติที่หลากหลาย ฝึกการสังเกตและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย	เข้าร่วมอบรม ร่วมกันประเมิน คัดกรอง และจำแนกนักเรียน เป็นรายบุคคล ฝึกการสังเกตและบันทึกข้อมูล อย่างเป็นระบบ สร้างและใช้เครื่องมือประเมินผล จากใบงาน และการบันทึกหลังแผน

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็กสามารถได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ทักษะการพัฒนาหลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษา ประชุม ชี้แจง และสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร สร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการพัฒนาตนเอง จัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดนโยบายและมาตรฐานการปฏิบัติงาน สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน จัดหาทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการพัฒนาครูอย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และกำกับติดตาม และประเมินผล พร้อมให้คำปรึกษา (Coaching)

ประเด็นที่ 2 ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษา วางแผนกำหนดเป้าหมาย ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องเหมาะสมกับบทเรียน ครูมีบทบาทเป็น “ครูฝึก” (Coach) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Facilitator) และมีการสังเกตชั้นเรียน (Classroom Observation ร่วมกัน สะท้อนผล (Reflection) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน

ประเด็นที่ 3 ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษา ประชุมวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ สังเกตการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครูเพื่อรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการทำงาน เพื่อนำไปปรับปรุง ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลงานหรือนวัตกรรมการเรียนรู้และวิจัยในชั้นเรียน เป็นพี่เลี้ยง ให้กำลังใจครูในการปฏิบัติงาน

ประเด็นที่ 4 ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ นำเครื่องมือ/กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ ไปทดลองจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้ร่วมทีม PLC เข้าสังเกตการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน สะท้อนผล (Reflection) ผลการปฏิบัติงาน เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอเครื่องมือ/กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้

ประเด็นที่ 5 ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น

ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์กรณีศึกษาจากโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น ประชุมครูเชิง ปฏิบัติการ (Workshop) นิเทศชั้นเรียนสำหรับการจัดห้องเรียนโดยแบ่งพื้นที่ ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงบวกและการสร้างความไว้วางใจ กำหนดเป้าหมายสอดคล้องกับบริบทการเรียนแบบคละชั้น จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์และสื่อเสริมแรงเชิงบวก ที่สามารถใช้ได้กับกลุ่มนักเรียนคละชั้น เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและเกื้อกูลกัน

ประเด็นที่ 6 ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

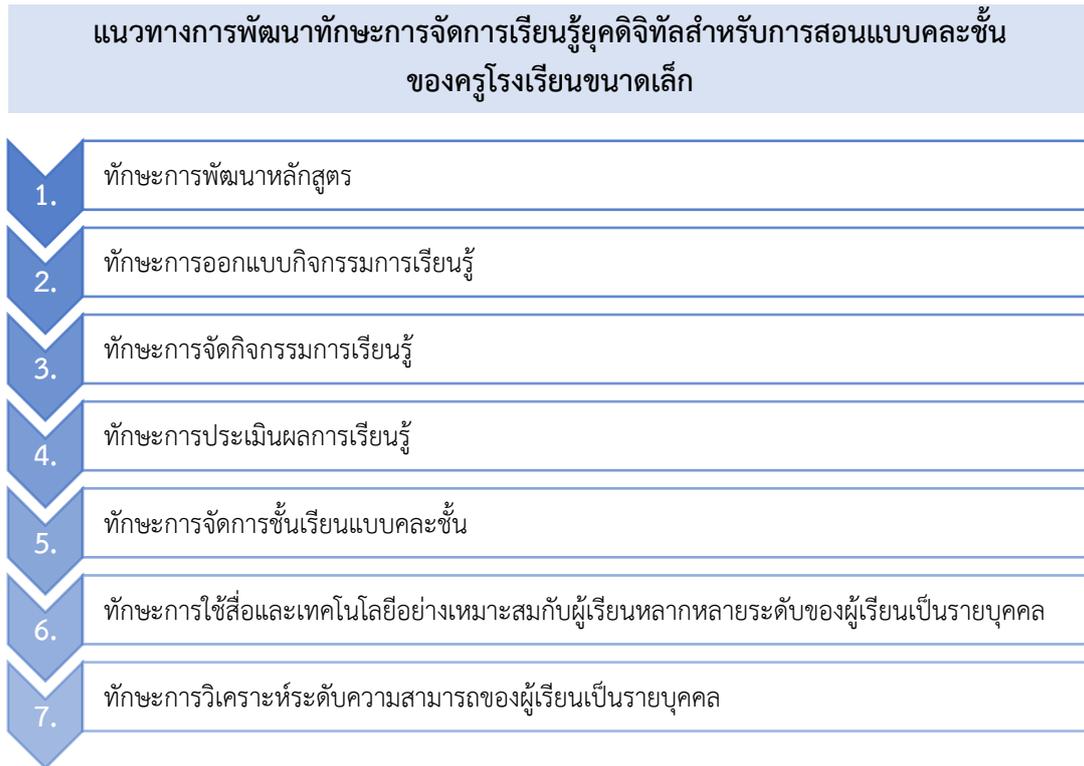
ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ประเมินและปรับปรุงการใช้สื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมให้ครูมีการรู้เท่าทันสื่อ บูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในห้องเรียนคละชั้น ฝึกทักษะดิจิทัลและการใช้แอปพลิเคชัน แต่ละระดับชั้นและนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคล จัดทำระบบคลังสื่อดิจิทัล เพื่อให้โรงเรียนสามารถเลือกใช้และแบ่งปันสื่อร่วมกันได้

ประเด็นที่ 7 ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันประเมินผู้เรียนในมิติที่หลากหลาย คัดกรองและจำแนกนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง ฝึกการสังเกตและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ สร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย ร่วมกับการบันทึกหลังแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ประเมินจากการทำใบงานรายบุคคล จัดอบรมให้ครู เข้าใจถึงแนวคิดพหุปัญญา 8 ด้าน นิเทศชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการทอองค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถนำไปสร้างแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ตามแผนภาพที่ 1

Figure 1: Approaches to Developing Digital Learning Management Skills for Multi-grade Teaching Among Small School Teachers

จากแผนภาพสามารถอธิบายได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 7 ประการ ดังนี้

ทักษะการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร สร้างแรงจูงใจนโยบายและมาตรฐานการปฏิบัติงาน สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน จัดหาทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการพัฒนาครูอย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และกำกับ ติดตาม และประเมินผล พร้อมให้คำปรึกษา (Coaching)

ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนกำหนดเป้าหมายร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทักษะการออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะในการจัดการเรียนรู้สังเกตการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครูเพื่อรวบรวมข้อมูลสะท้อนผลการทำงาน เพื่อนำไปปรับปรุง ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สภาพความ ต้องการจำเป็นพัฒนาทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ นำเครื่องมือ/กระบวนการ ไปทดลองจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้ร่วมทีม PLC เข้าสังเกตการและสะท้อนผล

ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น ประชุมครูเชิงปฏิบัติการ (Workshop) นิเทศชั้นเรียนสำหรับการจัดห้องเรียนโดยแบ่งพื้นที่ ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) กำหนดเป้าหมายสอดคล้องกับบริบทการเรียนแบบคละชั้น

ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนหลากหลายระดับ ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ประเมินและปรับปรุงการใช้สื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม ใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันประเมินผู้เรียนในมิติที่หลากหลาย คัดกรองและจำแนกนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก” สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 พบว่า องค์ประกอบทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็กที่สำคัญ ประกอบด้วย 7 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย 4) ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 5) ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น 6) ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนหลากหลายระดับ 7) ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นในโรงเรียนขนาดเล็กมีความซับซ้อน ครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 7 ด้านเพื่อจัดการการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการออกแบบกิจกรรม การใช้สื่อเทคโนโลยี และการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อให้ตอบสนองความแตกต่างและศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Simmons (2016) ที่ชี้ว่าการสอนแบบคละชั้นต้องอาศัยทักษะการออกแบบและการบริหารจัดการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนทุกระดับได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม และยังสอดคล้องกับ March (2012) ที่กล่าวถึงความจำเป็นของการใช้สื่อ เทคโนโลยี และการประเมินตามสภาพจริงเพื่อรองรับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน และได้สอดคล้อง Office of the Basic Education Commission (2010) ด้านทักษะและสมรรถนะของครู ครูผู้สอนในห้องเรียนแบบคละชั้นควรมีทักษะและสมรรถนะที่ดี ต่อไปนี้ ทักษะในการจัดการเรียนชั้นเรียน ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล มีทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ที่สนองตอบตาม ระดับความสามารถของผู้เรียน ทักษะการจัดทำ/หาสื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนแบบคละชั้น ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิด Chaemchoi (2019) กล่าวว่า ครูในยุคดิจิทัลควรมีทักษะการจัดการเรียน การรู้ ดังนี้ 1) ทักษะการเป็นผู้ฝึกสอนหรือชี้แนะ 2) ทักษะการตั้งคำถาม 3) ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ 4) ทักษะการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา 6) ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ และ 7) ทักษะในการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับ Chaowiwat (2022) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมทักษะดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ทักษะดิจิทัลของครู ประกอบด้วย (1) ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ (2) ทักษะการใช้งานอินเทอร์เน็ต (3) ทักษะการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล (4) ทักษะการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย (5) ทักษะการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ (6) ทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย ตรงตามสภาพจริง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 7 ทักษะเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายในการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ แนวทางทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครูเพื่อรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการดำเนินงานนำไปปรับปรุงและร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะ ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบคละชั้น เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thamoon (2022) ความต้องการและแนวทางการพัฒนามาตรฐานตำแหน่งครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ PA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ แนวทางทักษะการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาสื่อและนวัตกรรม ครูมีบทบาทเป็น “ครูฝึก” (Coach) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Facilitator) และมีการสังเกตชั้นเรียน (Classroom Observation ร่วมกัน สะท้อนผล (Reflection) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Duangchata (2021) ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้รูปแบบและเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามบริบทและความถนัดของตนเอง มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง สนับสนุนงบประมาณในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษา การทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดนิเทศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งกำกับ ติดตามสถานศึกษาผ่านกระบวนการนิเทศแบบร่วมพัฒนา

สรุป

จากการดำเนินการวิจัย แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบทักษะที่จัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ 1) ทักษะการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย 4) ทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 5) ทักษะการจัดการชั้นเรียนแบบคละชั้น 6) ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน หลากหลายระดับ 7) ทักษะการวิเคราะห์ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับการสอนแบบคละชั้นของครูโรงเรียนขนาดเล็กยัง ผู้บริหารมีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้ผู้บริหารประชุมวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรม โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมกันประเมินผู้เรียนในมิติที่หลากหลาย จัดอบรมให้ครูมีการรู้เท่าทันสื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงบวกและการสร้างความไว้วางใจ กำหนดเป้าหมายสอดคล้องกับบริบทการเรียนแบบคละชั้น คัดกรองและจำแนกนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครูเพื่อรวบรวมข้อมูล สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุง ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ต้องจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น โดยจัดทำเป็นหลักสูตรการพัฒนาทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น การสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากรในการพัฒนา และการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลสำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะในด้านที่ยังเป็นจุดอ่อน เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นกับผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

References

- Chaemchoi, S. (2019). *Educational Administration in the Digital Age*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Chaowachai, S. (2025). *Academic Administration in Schools to Develop Student Quality*. (3rd Edition). Phitsanulok: Kanpim Dot Com.
- Chaowiwat, W. (2022). *Guidelines for Promoting Digital Skills of Teachers under the Office of Primary Educational Service Area Phitsanulok Zone 2*. (Master's Thesis). Naresuan University. Phitsanulok.
- Duangchata, S. (2021). *Guidelines for Promoting Active Learning Management of Teachers under the Office of Primary Educational Service Area Nakhon Sawan Zone 3*. (Master's Thesis). Naresuan University. Phitsanulok.
- March, T. (2012). *21st Century Teaching Skills*. Retrieved June 18, 2025, from <http://tommarch.com/strategies/skills-checklist/>
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum B.E. 2551*. Bangkok: Teachers' Council of Thailand Press, Ladprao.
- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). *Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge*. Retrieved July June 18, 2025, from <https://punyamishra.com/2008/01/12/mishra-koehler-2006/comment-page-1/>

- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Teacher Competency Assessment Manual*. (Revised Edition). Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Office of the Basic Education Commission. (2023). *Basic Education Development Policy and Plan 2023-2027*. Bangkok: Ministry of Education.
- Office of the Education Council Secretariat. (2019). *Report on Best Practices in Creating and Promoting Digital Literacy among Teachers*. Bangkok: Office of the Education Council Secretariat.
- Putwattana, P. (2021). Learning Management for Developing Learners in Digital Age. *Journal of Learning Innovation and Technology*, 1(2), 1-11.
- Regulation of the Teachers' Council of Thailand on Professional Standards (No. 4) B.E. 2562. (2019, March 20). *Royal Gazette*. Vol. 136, Special Issue 68 Ng, pp. 18-20.
- Simmons, I. (2016). *21st Century Learners*. Retrieved July 18, 2025, from <https://fr.scribd.com/doc/312283743/simmons-21st-century-learnerg>
- Thamoon, S. (2022). *Needs and Guidelines for Developing Teacher Position Standards in Learning Management According to PA Criteria under the Office of Primary Educational Service Area Phichit Zone 2*. (Master's Thesis). Naresuan University. Phitsanulok.